

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF-2467

[Total No. of Pages : 4

[6634]-130

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part 'A'. Each question in part 'A' is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part 'B'. Each question in part 'B' is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part 'C'. Each question in part 'C' is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) What are the Salient features of the BNSS, 2023 with reference to organization of police, prosecution & defence and prison authorities?
- Q2) Discuss in detail the trial before a court of session. Support your answer with appropriate case laws.
- Q3) Explain the concept of Parole and Probation. Explain the difference between them. Support your answer with relevant legal provisions.
- Q4) What is bail? In which circumstances bail can be granted in non-bailable offences?

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Write a note on Hierarchy and powers of criminal courts.
- Q6) Discuss the procedure relating to the production of things under BNSS, 2023.
- Q7) What are the condition requisites for the initiation of proceedings before the magistrate?
- Q8) What are the legal provisions related to maintenance of wives, children and parents under BNSS, 2023.
- Q9) What are the provisions relating to jurisdiction of criminal courts under BNSS, 2023.

P.T.O.

PART - C

Q10) Write Any 2 Short Notes :

[2 × 5 = 10]

- a) Special remand order
- b) Summary trials
- c) Revisional Jurisdiction
- d) Compoundable offences

Total No. of Questions : 10]

PF-2467

[6634]-130

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'अ' मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) पोलिस, अभियोजन आणि बचाव पक्ष आणि तुरुंग अधिकाऱ्यांच्या संघटनेच्या संदर्भात बीएनएसएस, 2023 ची ठळक वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- प्रश्न 2) सत्र न्यायालयासमोरील खटल्याची सविस्तर चर्चा करा. योग्य केस कायद्यांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- प्रश्न 3) पॅरोल आणि प्रोबेशनची संकल्पना स्पष्ट करा. त्यांच्यातील फरक स्पष्ट करा. संबंधित कायदेशीर तरतुदींसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- प्रश्न 4) जामीन म्हणजे काय? कोणत्या परिस्थितीत अजामीनपात्र गुन्ह्यांमध्ये जामीन मिळू शकतो?

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) फौजदारी न्यायालयांच्या पदानुक्रम आणि अधिकारांवर एक टीप लिहा.
- प्रश्न 6) बीएनएसएस, 2023 अंतर्गत गोष्टी सादर करण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
- प्रश्न 7) दंडाधिकाऱ्यांसमोर कार्यवाही सुरू करण्यासाठी कोणत्या अटी आवश्यक आहेत?
- प्रश्न 8) बीएनएसएस, 2023 अंतर्गत पत्नी, मुले आणि पालकांच्या धातनपोषणाशी संबंधित कायदेशीर तरतुदी कोणत्या आहेत.
- प्रश्न 9) बीएनएसएस, 2023 अंतर्गत फौजदारी न्यायालयांच्या अधिकारक्षेत्राशी संबंधित तरतुदी कोणत्या आहेत?

भाग - क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कुठल्याही दोन टिपा लिहा :

[2 × 5 = 10]

- अ) विशेष रिमांड ऑर्डर
- ब) सारांश खटले
- क) सुधारित अधिकार क्षेत्र
- ड) कम्पाउंड करण्यायोग्य गुन्हे

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2468

[Total No. of Pages : 4

[6634]-131

S.Y. LL.B. (Three Year Law Course)

LCC - 0702 - LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer question no. 10 from Part-C as directed. The Question no. 10 is for 10 marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) "Every person is competent to testify as a witness" Comment.

Q2) What is an admission and Confession? And the circumstances in which admissions are relevant.

Q3) Who is an expert? When is the opinion of an expert relevant?

Q4) Discuss the "law relating to facts which need not be proved"?

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) What is examination-in-chief? What is cross-examination? Can one defendant cross-examine another co-defendant?

Q6) Explain the law relating to exclusion of oral by documentary evidence.

Q7) Elucidate and explain in detail the concept of Estoppel.

Q8) Define evidence. Explain different kinds of evidence.

Q9) 'An Accomplice is unworthy of credit' Discuss in detail.

PART - C

Q10) Write short note (any two)

[2×5=10]

- a) Conclusive proof
- b) Document
- c) Privileged communication
- d) Identification Parade

①①①①

Total No. of Questions : 10]

PF2468

[6634]131

S.Y. LL.B. (Three Year Law Course)

LCC - 0702 : LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

सूचना :-

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) "प्रत्येक व्यक्ती साक्षीदार म्हणून साक्ष देण्यास सक्षम आहे" टिप्पणी करा.

प्र.2) कबुली आणि कबुली जबाब म्हणजे काय? कोणत्या परिस्थितीत कबुली संबद्ध आहे ते स्पष्ट करा.

प्र.3) तज्ञ कोण असतो? तज्ञाचे मत कधी संबद्ध (relevant) असते?

प्र.4) "जी शाबीत करण्याची आवश्यकता नाही अशी तथ्ये" यावर चर्चा करा.

प्र.5) सरतपासणी म्हणजे काय? उलटतपासणी म्हणजे काय? एक प्रतिवादी दुसऱ्या सह-प्रतिवादीची उलटतपासणी करू शकतो का?

प्र.6) लेखी पुराव्याद्वारे तोंडी पुरावा वगळल्या जाणे या विषयीचा कायदा स्पष्ट करा.

प्र.7) प्रतिष्ठेची संकल्पना तपशीलवार उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

प्र.8) पुरावे परिभाषित करा. पुराव्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.9) 'सहअपराधी (Accomplice) हा विश्वास पात्र नाही' यावर सविस्तर चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

अ) निर्णायक पुरावा

ब) दस्तऐवज

क) विशेषाधिकार संवाद/संप्रेषण

ड) ओळख परेड

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2469

[Total No. of Pages : 4

[6634]-132

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)
LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES
(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer Question No. 10 from Part-C as directed. The question No.10 is for 10 marks.

PART - A

[2×15=30]

- Q1) Explain the modes of interpretation of constitutional provisions.
- Q2) Explain the Literal Rule and Mischief Rule of Interpretation and illustrate its application through leading case laws.
- Q3) Explain the meaning and significance of Internal Aids to Interpretation and describe how they assist courts in understanding legislative intent.
- Q4) Explain the concept of Judicial Activism and Judicial Restraint in interpretation. Provide examples to support your answer.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** What are the *Mimansa* Principles of Interpretation and why are they important?
- Q6)** Explain the rule of *eiusdem generis* as applied in Statutory Interpretation. Support your answer with suitable examples and judicial decisions.
- Q7)** Differentiate between remedial and penal statutes, explaining the importance of liberal construction for remedial statutes.
- Q8)** Discuss the concept of Prospective, Retrospective, and Retro-active operation of statutes.
- Q9)** Explain the aims and objectives of the General Clauses Act, 1897.

PART - C

Q10) Write short notes on any two.

[2×5=10]

- a) Golden Rule of Interpretation
- b) Vicarious liability in statutory offences
- c) Parliamentary debates as an external aid to Interpretation.
- d) Advisory Jurisdiction of the Supreme Court of India

Total No. of Questions : 10]

PF2469

[6634]-132

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)
LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES
(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्न सोडवा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्न सोडवा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 10 गुण आहेत.
 - 3) भाग-क मधील प्रश्न क्र. 10 दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडवा. प्रश्न क्र. 10 साठी 10 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) घटनात्मक तरतुदींच्या अर्थनिर्णयाच्या पद्धती समजावून सांगा.

प्र.2) शाब्दिक नियम (Literal Rule) आणि दोष शोध नियम (Mischief Rule) या अर्थनिर्णयाच्या नियमांचे स्पष्टीकरण करा आणि प्रमुख न्यायनिवाड्यांच्या उदाहरणांद्वारे त्यांचा उपयोग स्पष्ट करा.

प्र.3) अर्थनिर्णयातील अंतर्गत साधने (Internal Aids) यांचा अर्थ आणि महत्त्व समजावून सांगा, तसेच विधिमंडळाचा उद्देश समजून घेण्यासाठी ती न्यायालयाला कशी मदत करतात हे वर्णन करा?

प्र.4) अर्थनिर्णयात न्यायिक सक्रियता (Judicial Activism) आणि न्यायिक संयम (Judicial Restraint) या संकल्पना समजावून सांगा. तुमच्या उत्तराला योग्य उदाहरण द्या.

प्र.5) मिमांसा अर्थनिर्णयाचे सिद्धांत कोणते आहेत आणि ते का महत्त्वाचे आहेत हे समजावून सांगा?

प्र.6) *Ejusdem Generis* या नियमाचा कायद्यातील अर्थनिर्णयात कसा वापर केला जातो हे समजावून सांगा? तुमच्या उत्तराला योग्य उदाहरणे आणि न्यायनिवाडे द्या.

प्र.7) उपायकारी (Remedia) आणि दंडात्मक कायदे यात फरक स्पष्ट करा, तसेच उपायकारी कायद्यांच्या अर्थनिर्णयात उदार दृष्टिकोन का आवश्यक आहे हे समजावून सांगा?

प्र.8) कायद्याच्या भावी (Prospective), पूर्वलक्ष्यी (Retrospective) पश्चक्रियात्मक (Retro-active) लागू होण्याच्या संकल्पना समजावून सांगा.

प्र.9) जनरल क्लॉइसेस ॲक्ट, 1897 चे उद्देश आणि ध्येय स्पष्ट करा.

प्र.10) कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात लिहू:

[2×5=10]

- अ) मुलभूत अर्थ लावण्याचा सुवर्ण नियम (Golden Rule)
- ब) वैधानिक गुन्हांमधील प्रतिनिधिक उत्तरदायित्व (Vicarious liability)
- क) अर्थ लावण्यासाठी बाह्य सहाय्य म्हणून संसदीय वादविवाद (Parliamentary debates)
- ड) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे सल्लागार क्षेत्राधिकार (Advisory Jurisdiction)

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF-2470

[Total No. of Pages : 4

[6634]-133

S.Y. LL.B.

(Three Years Law Course)

LAEC 0704 : Practical Training (Paper - I)

Professional Ethics and Contempt of Court Law

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part 'A'. Each question in part A is for 15 marks.
- 2) Attempt any three questions from Part 'B'. Each question in part B is for 10 marks.
- 3) Attempt any two questions from Part 'C'. Each question in part C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Critically evaluate the impact of globalization on legal profession in India, highlighting its current state and future, prospects.
- Q2) Discuss the need and necessity for professional ethics in the legal profession. Elaborate on the duty for imparting training and rendering legal aid.
- Q3) Discuss the powers and functions of the Bar Council of India. Similarly, discuss the composition, term of office, disqualification of members.
- Q4) Elaborate on the defences available for both civil and criminal contempt. Write a detailed note on the punishments that can be imposed for contempt of court and the procedure for initiating contempt proceedings.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Critically evaluate the qualifications and disqualifications for admission of a person as an Advocate on a State Roll.
- Q6) Elaborate on the various punishments that can be imposed for professional misconduct & discuss the power of the disciplinary powers of Bar Councils in handling misconduct cases.
- Q7) Write a detailed note on the historical evolution and constitutional validity of contempt of court.

P.T.O.

Q8) Write a detailed note on the notification of Section 30 of the Advocates Act, 1961, and its significant implications for the legal profession in India.

Q9) Discuss the provisions concerning the transfer of a name from one State Roll to another and discuss the right of pre-audience under the Advocate Act, 1961.

PART - C

Q10) Write case comment on (Any Two) :

[2 × 5 = 10]

- a) Bal Kishan Giri v. State of U.P., AIR 2014 SC (Supp) 469.
- b) High Court of Judicature of Bombay v. Manisha Koirala, 2003 CriLJ 1634.
- c) A.S.Mohammed Rafi v. State of Tamil Nadu, AIR 2011 SC 308.
- d) D. Saibaba v. Bar Council of India, AIR 2003 SC 2502.

Total No. of Questions : 10]

PF-2470

[6634]-133

S.Y. LL.B.

(Three Years Law Course)

LAEC 0704 : Practical Training (Paper - I)

Professional Ethics and Contempt of Court Law

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'अ' मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 2) भाग 'ब' मधील कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 3) भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्न करून घ्या. भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) जागतिकीकरणाचा भारतातील वकिली व्यवसायावर होणारा परिणाम त्याची सद्यस्थिती आणि भविष्यावर अधोरेखित करा.
- प्रश्न 2) विधी व्यवसायात व्यावसायिक नैतिकतेची गरज व गरज यावर चर्चा करा. प्रशिक्षण देणे, कायदेविषयक मदत करणे यांतील कर्तव्याची सविस्तर माहिती द्या.
- प्रश्न 3) बार कौन्सिल ऑफ इंडियाचे अधिकार व कार्ये यांची चर्चा करा. त्याचप्रमाणे रचना, पदांचा कालावधी, सदस्यांची अपात्रता यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 4) दिवाणी व फौजदारी अवमान या दोन्ही प्रकारच्या बचावासाठी उपलब्ध असलेल्या बचावाची सविस्तर माहिती द्या. न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल कोणत्या शिक्षा होऊ शकतात आणि अवमान कार्यवाही सुरु करण्याची प्रक्रिया याबद्दल तपशीलवार टिपण लिहा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) एखाद्या व्यक्तीला राज्य रोलवर वकिल म्हणून प्रवेश देण्याकरिता पात्रता आणि अपात्रतेचे गंभीरपणे मूल्यमापन करणे.
- प्रश्न 6) व्यावसायिक गैरवर्तणुकीसाठी लागू होऊ शकणाऱ्या विविध शिक्षेची सविस्तर माहिती देणे आणि गैरवर्तन प्रकारणे हाताळताना बार कौन्सिलच्या शिस्तभंगाच्या अधिकारांच्या अधिकाराची चर्चा करणे.
- प्रश्न 7) न्यायालयाच्या अवमानाची ऐतिहासिक उत्क्रांती आणि घटनात्मक वैधता यावर सविस्तर टिपण लिहा.

- प्रश्न 8) अडव्होकेट्स ॲक्ट, 1961 च्या कलम 30 च्या अधिसूचनेवर आणि भारतातील वकिली व्यवसायावर त्याचे महत्त्वपूर्ण परिणाम यावर सविस्तर टिपण लिहा.
- प्रश्न 9) एखादे नाव एका राज्य सूचीतून दुसऱ्या राज्यात हस्तांतरित करण्यासंदर्भातील तरतुदींची चर्चा करा आणि अडव्होकेट ॲक्ट - 1961 अन्वये प्री-ऑडियंसच्या अधिकारावर चर्चा करा.

भाग - क

प्रश्न 10) प्रकरण टिप्पणी लिहा (कोणत्याही दोन) :

[2 × 5 = 10]

- अ) बाल किशन गिरी वि. यूपी राज्य, AIR 2014 एससी (सुप) 469
- ब) मुंबई उच्च न्यायालय विरुद्ध मनीषा कोईराला 2003 सी आर आयएलजे 1634
- क) ए. एस. मोहम्मद रफी वि. तमिळनाडू राज्य, AIR 2011 एससी 308
- ड) डी साईबाबा विरुद्ध बार कौन्सिल ऑफ इंडिया, AIR 2003 एससी 2502

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2471

[Total No. of Pages : 4

[6634]-134

Second Year LL.B.

LDSE 0705 : INVESTMENT AND SECURITIES LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any Two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any Three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any Two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[2×15=30]

- Q1)** Explain the Security Instrument. What is the difference between the Debt Instrument and Ownership Instrument?
- Q2)** Explain the concept of Securities Market. Explain Secondary market and secondary market Intermediaries.
- Q3)** Explain the Depositories, Depository participants and Beneficial owner under the Depositories Act, 1996 with their Rights and obligations.
- Q4)** Elucidate the procedure for recognition and de-recognition of a Stock Exchange.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) Explain in detail Corporate Governance Norms provided under Companies Act, 2013.

Q6) Enumerate the process of listing of various securities with the help of different legislations.

Q7) Discuss the IPO and FPO in detail.

Q8) What is minimum public shareholding and explain its advantages to shareholders.

Q9) Explain the concept of connected person and deemed to be connected person.

PART - C

Q10) Write Short Notes on: (Any Two)

[2×5=10]

- a) Price Sensitive Information
- b) Class action Suit
- c) Primary Market
- d) Securities Appellate Tribunal

Total No. of Questions : 10]

PF2471

[6634]-134

Second Year LL.B.

LDSE 0705 : INVESTMENT AND SECURITIES LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

सूचना :-

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) सुरक्षा साधन स्पष्ट करा. डेब्ट इन्स्ट्रुमेंट आणि ओनरशिप इन्स्ट्रुमेंट मधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.2) सिक््युरिटीज मार्केटची संकल्पना स्पष्ट करा. दुय्यम बाजार आणि दुय्यम बाजार मध्यस्थ स्पष्ट करा.

प्र.3) डिपॉझिटरीज एसी, 1996 अंतर्गत डिपॉझिटरीज, डिपॉझिटरी सहभागी आणि लाभार्थी मालक यांना त्यांच्या अधिकार आणि दायित्वांसह स्पष्ट करा.

प्र.4) स्टॉक एक्सचेंजची मान्यता आणि मान्यता रद्द करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

भाग-ब

[3×10=30]

- प्र.5) कंपनी कायदा 2013 अंतर्गत प्रदान केलेल्या कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स मानदंडांचे तपशीलवार वर्णन करा.
- प्र.6) वेगवेगळ्या कायद्यांच्या मदतीने विविध सिक्युरिटीजची सूची तयार करण्याच्या प्रक्रियेची गणना करा.
- प्र.7) IPO आणि FPO वर सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.8) किंगडम रॉबर्ट्सन शेअरहोल्डिंग बगम आहे आणि शेअरधारकांना त्याचे फायदे रागनाबूरा सांगा.
- प्र.9) कनेक्टेड व्यक्ती आणि जोडलेली व्यक्ती ही संकल्पना स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[2×5=10]

- अ) किंमत संवेदनशील माहिती
- ब) वर्ग क्रिया सूट
- क) प्राथमिक बाजार
- ड) सिक्युरिटीज अपील न्यायाधिकरण

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2472

[Total No. of Pages : 4

[6634]-135

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE 0706 : CRIMINAL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt any 2 questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Attempt any 3 questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Attempt any 2 short notes from Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) Discuss the provisions regarding Superintendence, Control, and Organization of the Police force in the state of Maharashtra.

Q2) Discuss the objectives and Salient features of the Digital Personal Data Protection Act, 2023.

Q3) Explain the provisions of Interception of Wire, Electronic or Oral communication under the Maharashtra Control of Organised Crime Act, 1999.

Q4) Explain the provisions of Prohibition, Control, and Regulation of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under the NDPS Act, 1985.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Write in detail about the Offences and Punishments under the Information Technology Act, 2000.
- Q6)** Explain the Executive Powers and Duties of the Police under The Maharashtra Police Act, 1951.
- Q7)** Explain the Provisions regarding Acquisition and possession of Arms and Ammunition under the Arms Act, 1959.
- Q8)** Discuss the Provisions of Acquisition, Possession and Licenses under The Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967.
- Q9)** Define Organized Crime, its Scope and Punishments under The Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999.

PART - C

Q10) Answer Any Two of the following:

[2×5=10]

- a) Need for Cyber Law
- b) Data Protection Board- Powers and Functions
- c) Rights and Duties of the Data Principal
- d) Punishment for Terrorist Activities

Total No. of Questions : 10]

PF2472

[6634]-135

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE 0706 : CRIMINAL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70]

- सूचना:-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) महाराष्ट्र राज्यातील पोलिस दलाचे अधीक्षण, नियंत्रण आणि संघटन यासंबंधीच्या तरतुदी तपशीलवार लिहा.

प्र.2) डिजिटल वैयक्तिक डेटा संरक्षण कायदा, 2023 ची उद्दिष्टे आणि ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.3) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत वायर, इलेक्ट्रॉनिक किंवा तोंडी संप्रेषण रोखण्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.4) एनडीपीएस कायदा, 1985 अंतर्गत अंमली पदार्थ आणि सायबोरोपिक पदार्थांच्या प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमनाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 अंतर्गत गुन्हे आणि शिक्षेबद्दल तपशीलवार लिहा.

प्र.6) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अंतर्गत पोलिसांचे कार्यकारी अधिकार आणि कर्तव्य स्पष्ट करा.

प्र.7) शस्त्रास्त्र कायदा, 1959 अंतर्गत शस्त्रास्त्रे आणि दारूगोळा संपादन आणि ताब्यात ठेवण्याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.8) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) कायदा, 1967 अंतर्गत संपादन, ताबा आणि परवाने यासंबंधीच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.

प्र.9) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत संघटित गुन्हेगारी, त्याची व्याप्ती आणि शिक्षा यांची व्याख्या करा.

प्र.10) टीप लिहा. (कोणतेही दोन)

[2×5=10]

- अ) सायबर कायद्याची गरज
- ब) डेटा संरक्षण मंडळ - अधिकार आणि कार्ये
- क) डेटा प्रिन्सिपलचे अधिकार आणि कर्तव्ये
- ड) दहशतवादी कारवायांसाठी शिक्षा

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF2473

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[6634]-136

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE 0707 : COOPERATIVE LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Write Any Two Questions from Part A and each question carry 15 Marks.
- 2) Write Any Three Questions from Part B and each question carry 10 Marks.
- 3) Write Any Two Questions from Part C and each question carry 5 Marks.

PART - A

[2×15=30]

- Q1) Discuss the characteristics of a Co-operative society and compare the organisation of cooperation with Company and partnership firm.
- Q2) Enumerate the provisions relating to Funds of co-operative Societies and their utilization mentioned under the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.
- Q3) Evaluate the Growth and development of Co-operative Societies in India through Five- Year Plans.
- Q4) Explain the provisions relating to Constitution of Managing Committee and Reservation of seats under the Maharashtra Cooperative Societies Act, 1960?

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Explain Procedure for settlement of disputes and Powers of the Co-operative Court.
- Q6)** Discuss the Role and functions of different kinds of co-operative societies.
- Q7)** Analysis the need for audit of co-operative society. Discuss the provisions relating to Audit of cooperative societies
- Q8)** Discuss Rights, privileges, duties, of members under The Maharashtra Cooperative Societies Act, 1960.
- Q9)** Discuss the liabilities of cooperative society and restrictions imposed on it?.

PART - C

Q10) Write Short Notes (Any Two):

[2×5=10]

- a) Model Bye-laws
- b) Types of disputes
- c) State aid to societies
- d) Limited liability Co-operative society

Total No. of Questions : 10]

PF2473

[6634]-136

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE 0707 : COOPERATIVE LAW
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70]

- सूचना :- 1) भाग-अ मधून कोणतेही दोन प्रश्न लिहा. आणि प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग-ब मधून कोणतेही तीन प्रश्न लिहा. आणि प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) भाग-क मधून कोणतेही दोन प्रश्न लिहा. आणि प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) सहकारी संस्थेची वैशिष्ट्ये चर्चा करा आणि कंपनी आणि भागीदारी फर्मसह सहकार संघटनेची तुलना करा.

प्र.2) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, 1960 अंतर्गत नमूद केलेल्या सहकारी संस्थांच्या निधी आणि त्यांच्या वापराशी संबंधित तरतुदींची यादी करा.

प्र.3) पंचवार्षिक योजनांद्वारे भारतातील सहकारी संस्थांच्या वाढीचे आणि विकासाचे मूल्यांकन करा.

प्र.4) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, 1960 अंतर्गत व्यवस्थापन समितीची स्थापना आणि जागांचे आरक्षण यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) वाद मिटवण्याची प्रक्रिया आणि सहकारी न्यायालयाचे अधिकार स्पष्ट करा.

प्र.6) विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची भूमिका आणि कार्ये यावर चर्चा करा.

प्र.7) सहकारी संस्थेच्या लेखापरीक्षणाची आवश्यकता विश्लेषण करा. सहकारी संस्थांच्या लेखापरीक्षणाशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.8) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, 1960 अंतर्गत सदस्यांचे हक्क, विशेषाधिकार, कर्तव्ये यावर चर्चा करा.

प्र.9) सहकारी संस्थेच्या दायित्वांची आणि त्यावर लादलेल्या निर्बंधांची चर्चा करा.

प्र.10) संक्षिप्त नोंदी लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

अ) आदर्श उप-विधी

ब) वादांचे प्रकार

क) संस्थांना राज्य मदत

ड) मर्यादित दायित्व सहकारी संस्था

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2474

[Total No. of Pages : 4

[6634]137

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)
LDSE 0708 : PRIVATE INTERNATIONAL LAW
(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer question No.10 from Part C as directed. The question No.10 is for 10 marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) Examine the *relationship between Public International Law and Private International Law*. How do the two branches of law interact and differ?

Q2) Define and explain the *doctrine of renvoi*. Discuss the various *theories of renvoi*

Q3) Explain the different types of domiciles with relevant case laws.

Q4) Examine the theories governing transfer of tangible and intangible movables.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5) Examine the validity and formation of contracts - distinguishing between formal and material validity, and discuss how public policy affects contractual obligations.
- Q6) Compare the *theories of lex fori, lex loci commissi, and proper law* in the context of tortious liability.
- Q7) Discuss the *validity of marriage* distinguishing between material and formal validity under English and Indian law.
- Q8) Explain the concepts of *legitimacy and legitimation* and discuss how they are treated under English and Indian law.
- Q9) Examine the *defences available against the enforcement of foreign judgments* in India.

PART - C

Q10) Write short notes on any two

[2×5=10]

- a) Lex Loci Delicti & its determination
- b) Recognition of foreign judgements under Indian law - Sections 13 and 14 of CPC, 1908
- c) Essentials of Domicile of Choice
- d) The Mozambique Rule

Total No. of Questions : 10]

PF2474

[6634]-137

Second Year LL.B. (Three Years Law Course)
LDSE 0708 : PRIVATE INTERNATIONAL LAW
(2023 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ**[2×15=30]**

प्र.1) सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायदा आणि खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायदा यांतील संबंध स्पष्ट करा. हे दोन्ही कायद्यांचे शाखा एकमेकांशी कशा प्रकारे परस्परसंवादी आहेत आणि त्यांतील फरक कोणते आहेत, हे स्पष्ट करा.

प्र.2) *Doctrine of Renvoi* या सिद्धांताची व्याख्या करा आणि स्पष्टीकरण द्या. *Renvoi* संबंधी विविध सिद्धांतांचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.3) विविध प्रकारच्या *Domicile* (निवासस्थान) चे स्पष्टीकरण करा आणि संबंधित न्यायनिवाड्यांच्या (case laws) संदर्भासह चर्चा करा.

प्र.4) मूर्त (Tangible) आणि अमूर्त (Intangible) चल संपत्तीच्या हस्तांतरणासंबंधी लागू असलेल्या सिद्धांतांचे परीक्षण करा.

- प्र.5) करारांची वैधता आणि निर्मितीचे परीक्षण करा - औपचारिक (Formal) आणि भौतिक (Material) वैधतेतील फरक स्पष्ट करा आणि सार्वजनिक धोरण (Public Policy) करारातील जबाबदऱ्यांवर कसा परिणाम करते, हे चर्चा करा.
- प्र.6) तोर्तीय जबाबदारीच्या (Tortious liability) संदर्भात *lex fori*, *lex loci commissi* आणि *proper law* या सिद्धांतांची तुलना करा.
- प्र.7) इंग्रजी आणि भारतीय कायदानुसार विवाहाची वैधता स्पष्ट करा - भौतिक (Material) आणि औपचारिक (Formal) वैधतेतील फरक नमूद करा.
- प्र.8) “Legitimacy” आणि “Legitimation” या संकल्पना स्पष्ट करा आणि इंग्रजी तसेच भारतीय कायदानुसार त्यांचा विचार कसा केला जातो, हे चर्चा करा.
- प्र.9) भारतात परदेशी न्यायनिर्णयांच्या (Foreign judgments) अंमलबजावणी विरुद्ध उपलब्ध असलेल्या बचावांची (defences) चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात टिप लिहा.

[2×5=10]

- Lex Loci Delicti* आणि त्याचे निर्धारण
- भारतीय कायदानुसार परदेशी न्यायनिर्णयांची मान्यता - नागरी प्रक्रिया संहिता, 1908 मधील कलम 13 व 14
- Domicile of Choice* चे आवश्यक घटक
- The Mozambique Rule

